

c) Ingen direkte statsinteresse, men vigtige hensyn til lavere offentlige organer. Herunder kommer kun den nederlandske kommunalbank (Bank voor Nederlandse Gemeenten), hvor staten har lidt over 50 pct. af aktierne.

d) Opgaverne ligger principielt i den private sektor, men privat finansiering strækker ikke til, og det anses ønskeligt for landets økonomi, at vedkommende virksomhed drives. Herunder kommer først tre bedrifter, hvor staten har *dominerende* indflydelse:

1. Luftfartsselskabet KLM (70 pct. stat). Statens deltagelse i aktiekapitalen (oprindelig 50 pct.) skriver sig fra 1929, da motivet var ønsket om at opretholde en flyverute på det daværende nederlandsk Ostindien.
2. Breedband N. V. Stålplade- og blikproduktion (20 pct. stat). Står under samme ledelse som Hoogovens (se nedenfor).
3. Rederiet Zeeland N. V. (70 pct. stat). Rederiet kom i vanskeligheder under den første verdenskrig, og staten overtog det i 1921 for at sikre den vitale dampskibsforbindelse med England.

Dernæst kommer under d) to *banker*, som begge er oprettet på statsligt initiativ:

Den nederlandske Middelstandsbank (76 pct. stat) blev oprettet i 1927, fordi de store private banker ikke i tilstrækkelig grad tilgodeså de mindre bedrifters kreditbehov.

Genrejsningsbanken (Nationale Herstelbank) (50,3 pct. stat). Oprettet i 1945 for at yde kreditter først og fremmest til krigsramte næringsgrene.

Videre er under d) to bedrifter, hvor staten har indskudt netop så meget kapital, som behøvedes for at få finansieringsgrundlaget i orden:

Kgl. nederlandsk Saltindustri (5 pct. stat). Statens andel er synkende, idet den ikke benytter sig af nytegningsretten.

Hoogovens en Staalfabriek N. V. (27 pct. stat). Nederlandenes store jernstøberi, etableret 1918.

Endelig er der under d) to bedrifter, hvor staten har en andel i kapitalen som følge af beslægtelse af fjendtlig ejendom:

Halmforædlingsselskabet Sové (33 pct. stat) og

Hollandse Signaal Apparaten (8 pct. stat).

Ovenstående fortegnelse over statsbedrifter, aktieselskaber og deltagelse er udtømmende.

B. Andre offentlige organer.

I almindelighed kan det siges, at de hollandske kommuner følger samme principper som staten, når det gælder offentlig økonomisk virksomhed. Dog indskrænker engagementet sig til de mere typisk lokale virksomheder som vandregulering, kanaler, veje, havne, boligbyggeri etc.

Der findes tilfælde af direkte kommunal deltagelse i industrien, men det forekommer oftere, at kommunerne er *indirekte* engageret ved leje af jord til industrielle formål (jfr. ovenfor under afsnit 3).

Provinserne i Nederlandene driver praktisk taget ingen virksomhed ud over den rent administrative. En undtagelse er elektricitetsforsyningen, som for næsten 100 pct.s vedkommende drives af provinserne.

(indberettet af den kgl. ambassade i Rom).

ITALIEN.

Statsovertagelse af erhvervsvirksomheder ud fra et nationaliseringsprincip er i Italien kun blevet gennemført, for så vidt angår „de offentlige væsener“. Den betyde-

lige statsintervention, der i øvrigt findes, er derimod sket som et af krisen i 1929-30 foranlediget nødvendigt indgreb for at redde landets erhvervsliv. Forinden man